

АНОТАЦІЇ

ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ ДО РОБОТИ В СІЛЬСЬКІЙ ШКОЛІ

Леонід Базильчук

Педагогічні умови основної підготовки студентів до організації позакласної роботи в загальноосвітніх школах (за програмою курсу «Методика викладання образотворчого мистецтва в школі»)

У статті розглядається педагогічний досвід організації позакласної роботи майбутнього вчителя образотворчого мистецтва в загальноосвітніх школах та умови ефективного навчання майбутніх учителів образотворчого мистецтва за програмою курсу «Методика викладання образотворчого мистецтва в школі».

Ключові слова: ефективне навчання, позакласна робота, педагогічний досвід, учитель образотворчого мистецтва.

Наталія Бахмат

Неперервність педагогічної підготовки як умова конкурентоздатності вчителя початкових класів

У статті розкривається важливість неперервної педагогічної освіти у становленні конкурентоздатного педагога. Проаналізовано та відтворено досвід реалізації зарубіжних моделей неперервної педагогічної освіти, вказана можливість їх втілення у вітчизняну практику підготовки вчителя. Розширення та підсилення неперервної педагогічної освіти визначається однією із провідних умов актуалізації проблеми формування конкурентоздатного вчителя початкових класів.

Ключові слова: вчитель початкових класів, неперервна педагогічна освіта, конкурентоздатність, моделі неперервної освіти.

Марина Вороніна, Наталія Кочетова

Особливості підготовки педагога дошкільної та початкової освіти по суміщеними профілями

У статті розглядаються актуальні питання змісту професійної підготовки майбутніх педагогів дошкільної та початкової освіти. Акцентується увага на федеральних державних освітніх стандартах початкової загальної освіти та вищої професійної освіти Росії. Автори аналізують структуру основної освітньої програми за напрямом підготовки «Педагогічна освіта», вимоги до результатів її освоєння. Представлені можливі напрямки зміни змісту професійної підготовки педагога суміщених профілів («Дошкільна освіта» і «Початкова освіта»).

Ключові слова: федеральні державні освітні стандарти вищої професійної освіти Росії, підготовка бакалаврів за напрямом підготовки «Педагогічна освіта» та «Дошкільна освіта».

Тетяна Гарачук

Обґрунтування педагогічних умов у контексті підготовки майбутніх учителів початкової школи до роботи з математично здібними школярами

В статті на основі аналізу наукових джерел охарактеризовано сутність понять «умова» та «педагогічна умова» в контексті підготовки майбутніх учителів початкової школи до роботи з математично здібними школярами. Проаналізовано різноманітні погляди дослідників та подано власні тлумачення. Запропоновано розглядати педагогічні умови як штучно створені обставини педагогічного процесу, які суттєво впливають на його функціонування, з метою досягнення запланованих результатів. Шляхом аналізу психолого-педагогічних джерел виокремлено педагогічні умови підготовки майбутнього вчителя початкової школи до роботи з математично

здібними школярами: формування в майбутніх учителів початкової школи уміння створювати сприятливе навчально-виховне середовище з розвитку математичних здібностей школярів; розробка та впровадження в практику роботи ВНЗ педагогічного спрямування спецкурсу «Робота з математично здібними молодшими школярами»; удосконалення змістово-технологічного аспекту підготовки майбутніх учителів початкової школи до роботи з математично здібними школярами.

Ключові слова: умова, педагогічна умова, підготовка майбутніх учителів початкової школи, молодший школяр, математичні здібності, професійна підготовка.

Алла Горбатюк

Активізація музичного мислення студентів педагогічного коледжу в класах фортепіано

Стаття присвячена обґрунтуванню тези про актуальність розвитку музичного мислення як фактору професійного становлення майбутнього вчителя музики. Висвітлено суть музичного мислення, його структуру та місце в образно-пізнавальному напрямі розумової діяльності. Здійснено дослідження в сфері пізнавального інтересу суб'єкта у розв'язанні проблемної ситуації щодо порівняльної характеристики творів Й. Баха та Г. Генделя.

Ключові слова: музичне мислення, музична культура, музична інформація.

Олена Сергійчук, Алла Сембрат

Педагогічні аспекти реалізації особистісно орієнтованого підходу в навчальному процесі ВНЗ

У статті розглядається процес підготовки майбутнього вчителя до реалізації особистісно орієнтованого навчання, обґрунтовано особистісно-орієнтований підхід у процесі навчання у вищій школі, визначені проблеми реалізації вказаного підходу у навчальному процесі. Акцентується увага на тому, що особисто зорієнтоване навчання забезпечує розвиток та самореалізацію особистості, задоволення її освітніх і духовно-культурних потреб, бути конкурентоспроможним на ринку праці. Зазначено, що основними завданнями ВНЗ виступає допомога студенту усвідомити сутність обраної професії, її вимоги до виконавця, цілі, зміст і функції професійної діяльності, можливі індивідуальні стратегії виконання професійних обов'язків, специфіку професійної майстерності та шляхи оволодіння нею, прийоми творчої адаптації до змісту та структури професійної діяльності.

Ключові слова: особисто орієнтований підхід, особистісно орієнтоване навчання, особистісно орієнтоване освітнє середовище, професійна підготовка вчителя.

ДИДАКТИКА, МЕТОДИКА, НОВІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Олена Балалаєва

Дидактичні ризики реалізації принципів індивідуалізації та інтерактивності в електронних посібниках

У статті розглядаються дидактичні аспекти проектування і використання електронних засобів навчального призначення. Зокрема аналізуються позитивні й негативні особливості реалізації принципів індивідуалізації та інтерактивності навчання за допомогою електронних посібників. Автор доводить, що нові можливості електронних підручників і посібників створюють не лише суттєві переваги щодо індивідуалізації й організації інтерактивного діалогу в навчанні, а й можуть стати причиною значних дидактичних ризиків.

Ключові слова: індивідуалізація, інтерактивність, дидактичний ризик, електронний посібник.

Олександр Безлюдний

Розвиток навичок читання в процесі навчання іноземним мовам у немовному ВНЗ

У статті розглядаються основні завдання, що стоять перед студентами в процесі читання іношомовної літератури за фахом; види роботи з оволодіння навичками читання літератури за фахом. Автор зосереджує увагу на вправах, які створюють передумови для вироблення навичок читання, сприяють кращому засвоєнню граматичних структур.

Ключові слова: читання, іношомовна література, уміння та навички, текст, інформація, вправи.

Микола Близнюк

Роль інформаційних технологій у розвитку громадянської освіти

Дана стаття присвячена питанню ролі інформаційних технологій у розвитку громадянської освіти в Україні, обґрунтовується, що формування громадянського суспільства неможливо без розбудови інформаційного. Акцентується увага на тому, що початок третього тисячоліття характеризується глобалізацією суспільного розвитку, зближенням націй, народів, держав, відбувається перехід людства від індустриальних до науково-інформаційних технологій, які значною мірою базуються на освітньо-інтелектуальному потенціалі громадян.

Ключові слова: Інформаційна технологія, громадянська освіта, комп'ютер, інновації, Інтернет.

Тетяна Вакалюк

Хмарний сервіс для створення документів з можливістю надання прав спільного доступу декільком користувачам

У статті розглянуті можливості хмарного сервісу для створення документів з можливістю надання прав спільного доступу декільком користувачам. Розглянуто приклад створення такого документа на прикладі хмарної платформи Google Apps Education Edition. Наведено й інші сервіси хмарної платформи Google Apps Education Edition: електронна пошта Gmail, календар Google, диск Google, Google Docs. Окреслено основні переваги використання хмарних сервісів.

Ключові слова: хмарні технології, хмарний сервіс, надання прав спільного доступу декільком користувачам.

Віктор Вовкотруб, Наталія Подопрігора

Модернізація матеріального забезпечення для виконання експериментальних завдань до вивчення інтегрованих напівпровідникових приладів і схем

У статті розглядаються варіанти модернізації навчального обладнання в плані створення умов для реалізації вимог профільних навчальних програм з фізики до експериментального вивчення напівпровідникових приладів та радіоелектронних пристроїв. Запропоновано варіанти завдань до робіт шкільного фізичного практикуму і варіанти відповідного матеріального забезпечення, як через створення експериментальних установок, так і комплектів модулів до набірних полів. Наведено інструкції до робіт фізичного практикуму.

Ключові слова: набірне поле, напівпровідникові прилади, мікросхеми, радіоелектронні пристрої, шкільний фізичний практикум.

Людмила Волошина

Редактор музикальних партитур на уроках інформатики у старшій школі художньо-естетичного профілю

У статті зазначено, що застосування комп'ютерних технологій в музичній діяльності школярів є наслідком загальної комп'ютеризації. Акцентовано увагу на двох напрямках, пов'язаних із застосуванням комп'ютера в музичній освіті – це

музична інформатика, а також електронна (комп'ютерна) музична творчість. З'ясовано особливості вбудованої бази інструментів, що дозволяє набирати партитури для будь-якої музики, а вбудований семплер на основі FluidSynth дозволяє використовувати для відтворення власні семпли SF2. Висвітлено питання аспектів функціонування та використання редактора нотних партитур MuseScore на уроках інформатики у старшій школі художньо-естетичного профілю, а саме: створення нової партитури; введення нот; вибір пауз; виділення та транспортування нот; зміна тактів; зміна тривалості; зміна стилю партитури; відтворення партитур. Наведено приклади завдань на основі використання даної програми.

Ключові слова: нотний редактор, MuseScore, партитури.

Катерина Гляненко

Методи інтерактивного навчання як засіб формування загальних компетенцій у навчанні мови

У статті акцентується увага на комунікативно-компетентнісному спрямуванні роботи, її унікальних можливостях трансформування знань, умінь і навичок школярів у важливі життєві компетентності. Розкрито перспективи особистісно зорієнтованих технологій в умовах сучасної національної освіти, обґрунтовано потребу розвитку комунікативних компетенцій учнів через вдосконалення мовленнєвих навичок на уроках української мови. У статті виділено характеристики окремих груп методів та прийомів навчання, їх систем, які сприяють розвиткові та вдосконаленню мовленнєвих навичок.

Ключові слова: комунікативні здібності, інтерактивні методи і прийоми навчання, компетенції, «Кола Венна», «Мозковий штурм», «Незакінчене речення».

Наталя Гнедко

Дидактичні основи використання віртуальних анімованих карт у навчальному процесі

У статті досліджено дидактичні основи використання віртуальних анімованих карт. Наведено переваги та недоліки використання віртуальних анімованих карт у навчальному процесі. Здійснена класифікація віртуальних анімованих карт. Описано розроблені авторами віртуальні анімовані карти для візуальної підтримки навчального курсу з історії, їхні компоненти та особливості використання за дидактичними можливостями.

Ключові слова: віртуальні анімовані карти, аудіовізуальний образ, засіб навчання, мультимедіа система, інформаційно-комунікаційні технології.

Петро Малезик, Михайло Малезик

Використання мобільних апаратних пристроїв у навчальному процесі

У статті розглядається зміст поняття «мобільний пристрій», сутність моделі мобільного навчання, педагогічні особливості організації навчального процесу за допомогою мобільних пристроїв та їх застосування в навчальному середовищі. Поширення мобільних пристроїв призводить до реального втілення моделі особистісно-орієнтованого, діяльнісного навчання. Використання мобільних пристроїв у освітньому процесі надає можливість створити персоналізований професіональний і особистісно-орієнтований навчальний простір.

Ключові слова: навчальне середовище, мобільне навчання, автономне навчання, дидактичні властивості, цифрове суспільство.

Наталія Мар'євич

Розвиток методичної вправності майбутніх учителів початкових класів у процесі реалізації інтегрованого підходу до музично-ігрової діяльності учнів

У статті розкрито особливості розвитку методичної вправності майбутніх учителів початкових класів у процесі реалізації інтегрованого підходу до музично-ігрової діяльності учнів. Описано методичне забезпечення майбутнього педагога під назвою «Музична ігроскринька», зміст якої студенти можуть використати на всіх уроках початкової школи, а також для проведення з дітьми ігрових виховних програм в позаурочний час і в години дозвілля.

Ключові слова: музично-ігрова діяльність, підготовка студентів, методика музичного виховання, молодші школярі, музичні ігри, музична ігроскринька, інтегрований підхід.

Віктор Махінов

Лінгводидактичний потенціал міжкультурного спілкування як категорія методики навчання іноземних мов

У статті розглядаються теоретичні засади міжкультурного спілкування як категорії методики навчання іноземних мов та їх лінгводидактичний потенціал, теоретично обґрунтована нова міжкультурна лінгводидактична парадигма, в основу якої покладено концепт формування мовної особистості, що відкриває широкі можливості пошуку нових оптимальних шляхів удосконалення іншомовної освіти студентів.

Ключові слова: теоретичні засади міжкультурного спілкування, методика навчання іноземних мов, мовна особистість, мовленнєва діяльність, іншомовна освіта.

Ростислав Моцик

Використання інформаційних технологій при підготовці сучасного вчителя початкових класів

У статті висвітлені сучасні принципи використання інформаційних технологій при підготовці майбутнього вчителя початкових класів. Показані підходи фахового використання сучасних інформаційних технологій майбутніми вчителями початкових класів. Висвітлено питання вивчення ролі інформаційних технологій в професійній підготовці вчителів початкових класів. З огляду на узагальнення наукових позицій щодо ключових компетентностей сучасного вчителя, подано узагальнене уявлення про інформаційну складову фахової компетентності вчителя початкових класів сучасної початкової школи. Розкрито потенціал інформаційної складової в підготовці вчителя початкових класів в її методологічній, функціональній, процесуальній та змістовій спроможності оптимізаційного впливу на розвиток кожної з компетентностей майбутнього педагога.

Ключові слова: комп'ютерні технології, вчитель початкових класів, професійний розвиток, компетенція, програмне забезпечення, творчі завдання.

Наталія Опанасенко

Використання педагогічних технологій у процесі професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи

У статті розкривається питання наступності у використанні педагогічних технологій у процесі фахової підготовки майбутніх учителів школи першого ступеня. Акцентується увага на курсі «Дидактика», оскільки первинні уявлення про технології навчання студенти отримують у процесі його вивчення. Подається аналіз окремих педагогічних технологій, зокрема розвивального, проблемного, особистісно орієнтованого, інтерактивного навчання, ігрових навчальних технологій, елементи яких важливо використовувати у навчально-виховному процесі.

Ключові слова: професійна підготовка, педагогічні технології, навчально-виховний процес, кредитно-модульне навчання, майбутні вчителі початкової школи.

Наталя Пахальчук

Використання мультимедійних технологій у підготовці студентів до фізичного виховання дошкільників

У статті висвітлено питання застосування інформаційних технологій у вищій школі. Акцентовано увагу на перевагах мультимедійних засобів навчання. На конкретних прикладах розкрито етапи створення хмари слів в програмі Tagxedo.com з теми «Методика навчання рухів дітей дошкільного віку». Охарактеризовано особливості самостійного створення інформаційної графіки (інфографіки), наведені приклади інфографіки до теми «Методика проведення загальнорозвивальних вправ».

Ключові слова: мультимедійні технології, підготовка студентів, методика фізичного виховання, інтерактивна хмара слів, інфографіка.

Ірина Сальник

Проблеми використання електронних засобів навчального призначення в системі шкільного фізичного експерименту

У статті зазначається, що віртуалізація системи освіти торкнулася усіх її галузей. Особливістю віртуальних процесів у навчанні фізики є необхідність вивчення реального навколишнього світу на основі використання сучасних інформаційних технологій, систем віртуальної реальності. Акцентується увага на тому, що велика кількість пропонованих електронних засобів навчального призначення з фізики, які створені для середньої школи, одночасно висувують проблему вибору найбільш ефективних та зручних у використанні. Використання таких засобів в системі навчального фізичного експерименту повинно спрямовувати навчальний процес на реалізацію принципів розвивального навчання, запровадження синергетичного підходу.

Ключові слова: віртуальна реальність, електронні засоби навчального призначення, інформаційні технології, навчальний фізичний експеримент, випереджаюча освіта

Юлія Самойленко

Сучасні наукові підходи до професійної підготовки майбутнього вчителя-філолога до профільного навчання старшокласників засобами інформаційних технологій

Стаття присвячена аналізу стану проблеми впровадження сучасних підходів до професійної підготовки майбутнього вчителя-філолога у ВНЗ з використанням інформаційних технологій. Розглянуто основні характеристики сучасних підходів і їх роль для професійної підготовки майбутнього вчителя-філолога. На основі досліджених підходів виділено базовий підхід і ключовий компонент нової моделі підготовки майбутнього вчителя-філолога до профільного навчання старшокласників засобами інформаційних технологій. Можливість реалізації ІТ в освітньому процесі зумовлює вибір відповідних наукових підходів.

Ключові слова: науковий підхід, професійна підготовка, інформаційні технології, вчитель-філолог.

Олена Семеніхіна

Організація практично-значущих проектів як чинник підвищення якості підготовки майбутнього вчителя математики

Стаття торкається питань поліпшення якості підготовки учителів математики шляхом організації такої практичної діяльності, яка б поряд з використанням сучасних інформаційних технологій і технік навчання дозволяла створювати електронний навчальний ресурс, який би був значущим як для навчальної, так і для майбутньої професійної діяльності. Наведено досвід організації такої роботи на прикладі розробки гри у середовищі PowerPoint.

Ключові слова: практично-значущі проекти, підготовки вчителя математики, використання ІТ у діяльності вчителя, підвищення якості навчання.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ ВЧИТЕЛЯ Й УЧНЯ

Лариса Григор'єва, Стелла Григор'єва

Фактори і умови, що впливають на формування пізнавальної самостійності молодших школярів

У статті схарактеризовано пізнавальну самостійність дітей молодшого шкільного віку як якість особистості, що проявляється в школярів у потребі і здібності здобувати знання з різних джерел інформації, опановувати способами пізнавальної діяльності, удосконалювати і творчо реалізовувати їх у навчально-пізнавальної діяльності в результаті вольових зусиль. Ця якість ефективно розвивається в процесі навчання за провідної ролі вчителя як організатора самостійної пошукової діяльності молодших школярів, заснованої на активному, творчому підході до поставленої навчальної задачі.

Ключові слова: пізнавальна самостійність, молодші школярі, пізнавальна діяльність, провідна роль учителя.

Наталія Уварова

Умови формування позитивного життєвого сценарію молодших школярів засобами казкотерапії

У статті акцентовано увагу на тому, що теоретична значимість нашої роботи полягає у вивченні ключових аспектів формування життєвого сценарію молодшого школяра засобами казкотерапії. Практичне значення роботи полягає в розробці авторської програми «Формування позитивного життєвого сценарію молодшого школяра» і в тому, що накопичений теоретичний матеріал може бути запропонований для використання педагогами дошкільних та шкільних освітніх установ.

Ключові слова: казкотерапія, молодші школярі, казка, життєвий сценарій, життєва позиція, архетипічна мова.

Ліана Яценко

Готовність старшокласників до виконання сімейних ролей чоловіка і дружини

У статті розкрито сутність сімейних ролей, охарактеризовані різні моделі їх реалізації, доведена важливість належного виконання сімейних ролей для ефективного функціонування сім'ї. Наводяться результати експериментального дослідження, які свідчать про недостатню готовність старшокласників до виконання майбутніх сімейних ролей.

Ключові слова: сімейні ролі, старшокласники, чоловік, дружина, готовність до сімейного життя.

ВИХОВНА РОБОТА

Галина Білавич

Виховання господаря рідної землі в авторській концепції Василя Білавича

У статті проаналізовано теорію і практику формування господарської культури дітей в авторській концепції Василя Івановича Білавича, педагога-новатора, директора Середньоберезівської середньої школи Косівського району Івано-Франківської області (1970–1980-ті рр.), в основі якої виховання господаря землі. Її втілювали шляхом створення шкільного навчально-виробничого господарства. Авторська педагогічна система В. Білавича включала поєднання навчання з конкретною продуктивною працею.

Ключові слова: господар землі, новатор, навчально-виробниче господарство.

Марина Більдїна

Педагогічні умови формування культури поведінки молодших школярів у позакласній діяльності

У статті охарактеризовано педагогічні умови формування культури поведінки школярів у позакласній діяльності. Обґрунтовано актуальність проблеми формування культури поведінки школярів, досліджено головні завдання виховання, проаналізовано нормативно-правові документи. З'ясовано, що головним завданням сучасного суспільства є виховання культурної людини з гуманістичним світоглядом, яка здатна орієнтуватися в складних соціокультурних відносинах, активно реалізувати свій особистісний потенціал на основі взаєморозуміння, безконфліктності, співпраці, толерантності.

Ключові слова: школярі, культура поведінки школярів, педагогічні умови формування культури поведінки школярів.

Інна Гавриш

Основні фактори виховання культури взаємин учнів молодшого шкільного віку

Статтю присвячено аналізу змісту поняття «фактори» у педагогіці. У роботі представлено психологічні, педагогічні, етичні аспекти виокремлення важливих факторів виховання культури взаємин молодших школярів. Охарактеризовано ряд груп чинників, що впливають на розвиток культури взаємин і їх компонентів. Автори зосереджуються на комплексі сприятливих факторів та приділяють увагу добродійній діяльності.

Ключові слова: учні молодшого шкільного віку, культура взаємин, виховання культури взаємин, фактори виховання, добродійна діяльність.

Тетяна Імангулова

Патріотичне виховання як процес формування особистісних якостей школярів

У статті обґрунтовується, що патріотизм є одним з елементів структури суспільної свідомості, в якому відбито ставлення особистості до батьківщини, вітчизни, народу і проявляється в соціальній практиці суспільства шляхом конкретних дій його членів. На рівні суспільної свідомості під патріотизмом мається на увазі національна та державна ідея єдності і неповторності певного народу, яка формується на основі традицій, стереотипів, звичаїв, історії та культури кожної конкретної нації. На рівні індивідуальної свідомості патріотизм переживається як любов до батьківщини, гордість за свою країну, прагнення дізнатися її, зрозуміти і поліпити її.

Ключові слова: патріотичне виховання, особисті якості школяра, патріотизм, форми виховання, формування особистих якостей.

Сабїна Іванчук

До проблеми визначення методологічних основ виховання культури споживання у дітей старшого дошкільного віку

Стаття присвячена проблемі виховання культури споживання у підростаючого покоління громадян України. Автор аналізує вплив Концепції споживчої освіти для загальноосвітніх навчальних закладів на розробку означеної проблеми в межах дошкільної освіти. На основі аналізу досліджень з проблем економічного виховання дошкільників зроблено спробу визначити компоненти культури споживання дітей старшого дошкільного віку: мотиваційний, когнітивний, ціннісно-смысловий, діяльнісний. Окреслено принципи виховання культури споживання у дітей дошкільного віку.

Ключові слова: споживча освіта, культура споживання, компоненти культури споживання, принципи виховання культури споживання, діти старшого дошкільного віку.

Лариса Йовенко

Софійність як джерело творення національного виховного ідеалу (за матеріалами білин кївського циклу)

У статті висвітлюються особливості національного виховного ідеалу українців, з'ясовується вплив ментальних складових на його формування. У розвідці доводиться, що розуміння образу національного героя не можливе без дослідження джерел творення національного виховного ідеалу, героїки тощо. Вивчення механізмів формування виховного ідеалу українців дає змогу виділити таку ментальну структуру як софійність, що впливала на цей ідеал. Доводиться, що означені духовні домінанти відбилися в образі білинного богатира Іллі Муромця, який є одним із найдосконаліших у народному епосі.

Ключові слова: виховний ідеал, героїка, герой, софійність, білини, моральні чесноти.

Ганна Коцопей

Питання виховного ідеалу української молоді у творчій спадщині Стефана Коваліва

У запропонованій статті простежено життя і педагогічну діяльність галицького педагога – Стефана Ковалів. На основі творчої спадщини народного учителя розглянуто його бачення щодо формування виховного ідеалу української молоді. З'ясовано, що в основу виховного ідеалу С. Коваліва лягли гуманістичні засади особистої педагогічної діяльності, які базувалися на принципах любові, добра, милосердя, котрі він акумулював у своїх численних працях та художніх творах на теми шкільного життя.

Ключові слова: Стефан Ковалів, творча спадщина, виховний ідеал, українська молодь, педагог, учитель, учні.

Неля Кривошея

Розвиток музично-естетичної культури старших дошкільників засобами музичної казки

В статті розкривається специфіка використання музичної казки для розвитку музично-естетичної культури дітей старшого дошкільного віку в умовах сучасного дошкільного навчального закладу. Представлено загальне уявлення про музично-естетичну культуру як напрям загально-естетичного виховання підростаючого покоління. Визначено сутність та зміст понять «естетична культура суспільства», «естетична культура особистості», «художня освіта» та ін. Розкрито шляхи формування музично-естетичної культури старших дошкільників засобами музичної казки.

Ключові слова: художньо-естетичний розвиток, естетичне почуття, естетичний смак, музично-естетична культура, художньо-естетична діяльність, дитяча музична казка, імпровізація.

Сергій Цьома

Формування основ здоров'язбереження учнів у системі початкової освіти Болгарії

У статті окреслено особливості формування основ здоров'язбереження учнів у системі початкової освіти Болгарії. Визначено провідну мету здоров'язбережувального виховання. Виокремлено стадії розвитку здоров'язбережувальної культури. З'ясовано основні завдання здоров'язбережувального виховання. Подано провідні принципи формування основ здоров'язбереження учнів початкової школи Болгарії (інтердисциплінарності; залучення всіх освітніх напрямів; зв'язку з життям; орієнтування на молодшого школяра й на його поведінку, цілісності; об'єктивності й реальності; активності та розвитку; науковості й правдивості; послідовності й наступності; поєднання медико-біологічних і психолого-педагогічних знань і підходів у окремих галузях здоров'язбережувальної освіти й виховання).

Ключові слова: здоров'я, здоров'язбереження, здоров'язбережувальне виховання, початкова школа Болгарії, молодший школяр.

Ганна Черніка

Науково-теоретичні основи трудового виховання молодших школярів за педагогічною спадщиною А. С. Макаренка

У статті здійснено аналіз дослідження педагогічної спадщини А. С. Макаренка у вітчизняній і зарубіжній педагогічній теорії; проаналізовано та узагальнено педагогічні погляди та практичну діяльність А. С. Макаренка з проблеми організації трудового виховання молодших школярів; обґрунтовано теоретичні засади і вимоги до організації системи трудового виховання педагога. Запропоновані рекомендації для батьків учнів молодших класів з організації трудового виховання в сім'ї.

Ключові слова: гра, молодші школярі, праця, трудова активність, трудове виховання.

Михайло Черніка

Дослідження рівня музично-естетичного виховання учнів молодшого шкільного віку

У статті розкрито сучасний стан естетичного виховання учнів молодшого шкільного віку, виявлено практичні аспекти здійснення художньо-естетичного виховання молодших школярів в умовах навчально-виховного процесу сучасної школи. Здійснено педагогічне діагностування музично-естетичного досвіду молодших школярів та у ході експериментальної роботи з'ясовано дієві засоби художньо-естетичного виховання дітей молодшого шкільного віку на уроках музики.

Ключові слова: естетичне виховання, музично-естетичне виховання, музично-естетичний досвід, художньо-естетичне виховання.

СТОРІНКИ ІСТОРІЇ

Катерина Вайло

Розвиток шкільної освіти та методів навчання в 60–70-х рр. ХХ століття

У статті здійснено історичний аналіз розвитку шкільної освіти та методів навчання в Україні в 60–70-х роках ХХ століття, зроблено спробу розкрити досягнення та недоліки освітньої політики в зазначений період, дослідити проблему формування пізнавальної самостійної діяльності і активності учнів, визначити основні позиції, що стосуються активізації пізнавальної діяльності школярів та висвітлити роль методів навчання для удосконалення діяльнісних можливостей особистості.

Ключові слова: навчання, освіта, дидактика, метод навчання, пізнавальна активність, самостійна діяльність.

Тетяна Коляда

Організація шкільної освіти у Великобританії в 20-х роках ХХ століття

У статті уточнено термін «організація освіти», виокремлено центральний та місцевий органи управління освітою Великобританії у 20-х роках ХХ ст. З огляду на узагальнення наукових позицій з'ясовано соціально-політичне становище Великобританії у зазначений період. На основі дослідження розкрито процес організації шкільної освіти у Великобританії у 20-ті роки ХХ століття на основі архівних документів Великобританії. Зокрема, охарактеризовано законодавчі документи з питань освіти: Доповідь Консультативного комітету, Звіти, Закон про освіту 1921 року.

Ключові слова : положення освіти, школа, освітні комітети, Закон про освіту, Звіт Хедоу, Звіт Ньюболта, Звіт Льюїса.

Людмила Русакова

Традиції приватної художньо-освітньої та громадської діяльності М. Раєвської-Іванової в Харківській художній школі другої половини ХІХ – початку ХХ століття

В статті розглядаються традиції приватної художньо-освітньої та громадянської діяльності Марії Раєвської-Іванової в Харківській художній школі другої половини ХІХ – початку ХХ століття. Наведені факти з життя української художниці

свідчать про небайдужість та велику зацікавленість в розвитку мистецької освіти. Розкрито, як художня майстерність у зазначений історичний період сприяла становленню та розвитку спеціальних художніх шкіл, підготовці в них педагогічних і творчих працівників.

Ключові слова: художня освіта, художня школа, художньо-освітня діяльність, громадська діяльність.

Оксана Сторонська

Рух за виховання через мистецтво як напрям німецької реформаторської педагогіки кінця XIX – початку XX століття

Статтю присвячено розгляду засадничих ідей і принципів руху за виховання за допомогою мистецтва як напрямку німецької реформаторської педагогіки кінця XIX – початку XX століття. Схарактеризовано соціально-історичні передумови виникнення руху за виховання через мистецтво в Німеччині. Висвітлено міркування відомих представників цього напрямку німецької реформаторської педагогіки щодо навчання та виховання молодого покоління (К. Ланге, А. Ліхтварка, Е. Зальвюрка та ін.)

Ключові слова: реформаторська педагогіка Німеччини, виховання за допомогою мистецтва, засадничі принципи та ідеї.

ОСВІТА СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ

Надія Голуб, Володимир Голуб

Дотримання наступності при ознайомленні дітей з природою як засіб реалізації неперервної освіти в Україні

У статті аналізуються аспекти наступності дитячий садок – початкова школа як основна умова неперервності освіти при ознайомленні дітей з довкіллям. Охарактеризовані методичний, практичний та інформаційно-просвітницький аспекти наступності. Вказуються основні форми контактів між дитячим садком і початковою школою: спільні педагогічні ради, робота творчих груп, семінари-практикуми, психологічні тренінги, обмін новаторсько-методичним досвідом, взаємне консультування.

Ключові слова: освіта, неперервність, наступність, аспект, дошкільний навчальний заклад, загальноосвітня школа.

Наталія Коляда

Дитячий рух як соціально-педагогічна категорія: поняттєво-категоріальний аналіз

У статті схарактеризовано дитячий рух як соціально-педагогічну категорію. З'ясовано, що розробка дитячого руху як актуальної проблеми соціально-педагогічної науки потребує визначення його поняттєвого апарату. Проте спеціальних наукових праць, присвячених дослідженню і визначенню поняттєвого апарату дитячого руху, поки що немає. Автор здійснив аналіз тих трактувань основних дефініцій, які найбільш точно і вдало розкривають сутність, структуру та особливості дитячого руху як соціально-педагогічного явища та запропонував авторське визначення досліджуваного феномену.

Ключові слова: дитячий рух, дитяча організація, дитяче об'єднання, структура дитячого руху, соціально-педагогічне явище.